

EIT Food iespējas: Atbalsts inovācijām ilgtspējīgai pārtikas nākotnei

Ilze Laukalēja-Broka
EIT Food Hub Latvia vadītāja
09.07.2025.

Informācijas diena: ES Misijas un "Apvārsnis Eiropa" 6. klasteris"

Co-funded by the
European Union

Pārtikas sistēmas izaicinājumi

Mūsu pārtikas sistēma ir viens no lielākajiem pasaules izaicinājumiem, veicinot **klimata pārmaiņas, resursu izsīkšanu, atkritumu veidošanos, nepietiekamu uzturu, aptaukošanos un citas ar uzturu saistītas slimības.**

SOCIĀLIE

Mums būs jānodrošina pārtika **10 miljardiem** cilvēku līdz 2050. gadam (ANO, 2017)

Vairāk nekā **2 miljardi** cilvēku pasaulē cieš no liekā svara (PVO, 2018), kamēr **800 miljoni** cieš no malnutrīcijas (FAO, 2019)

Līdz pat **35%** bērnu līdz 5 gadu vecumam pasaulē cieš no nepietiekama uztura, augšanas aiztures, liekā svara vai aptaukošanās (UNICEF, 2019)

VIDES

1/3 no visas pārtikas pasaulē tiek izmesta atkritumos (FAO, 2019)

70% no pasaules saldūdens resursiem tiek izmantoti pārtikas rūpniecībā (FAO, 2016)

Pārtikas ražošana veido **26%** no visām siltumnīcefekta gāzu emisijām (Science, 2018)

UZŅĒMĒJDARBĪBAS

Tikai **3,4%** no visiem ES jaunuzņēmumiem darbojas pārtikas industrijā (ESM, 2016)

9 no 10 jaunuzņēmumiem neizdodas, jo viņu produktiem nav tirgus pieprasījuma (Munich Business School, 2016)

ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu (SDG) ieviešana varētu radīt inovāciju iespējas līdz pat **200 miljardu** ASV dolāru vērtībā Eiropas agropārtikas nozarē līdz 2030. gadam (BSDC, 2016)

Kas ir EIT Food?

Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts (**EIT**) ir neatkarīga ES struktūra, kas stiprina Eiropas inovācijas spējas. EIT ir neatņemama programmas "Apvārsnis Eiropa" daļa. **EIT Food** ir **viena no deviņām** EIT zināšanu un **inovāciju kopienām**. Tā ir **vadošā Eiropas kopiena pārtikas inovāciju jomā, kas apvieno uzņēmumus, pētniecības institūtus, universitātes un jaunuzņēmumus**.

Co-funded by the
European Union

EIT Food Hub Latvia

No 2024. gada pavasara **EIT Food Latvijā pārstāv Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte (LBTU)** konsorciijā ar **Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centru (LLKC)** un **Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru (LIAA)**.

Latvijas
Investīciju un
attīstības aģentūra

Latvijas
Biozinātņu un
tehnoloģiju
universitāte

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

EIT Food

EIT Food mērķis ir pārvarēt izaicinājumus pārtikas nozarē, paātrinot inovāciju procesu, lai izveidotu nākotnei piemērotāku pārtikas sistēmu, kas ražo un nodrošina veselīgu un ilgtspējīgu pārtiku visiem.

SADARBĪBA

IETEKME

IEKĻAUTĪBA

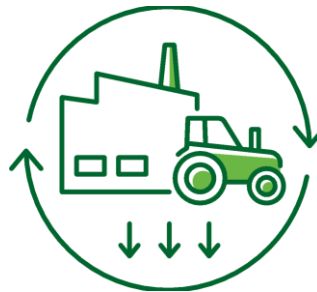
Pasaulē lielākā un
dinamiskākā pārtikas
inovāciju kopiena

EIT Food misijas

SABALANSĒTS UZTURS

Uzlabot dzīves kvalitāti, ļaujot lielākam skaitam patērētāju izdarīt labākas izvēles, nodrošinot piekļuvi izdevīgākiem, veselīgākiem produktiem un praktiskai informācijai.

ILGTSPĒJĪGA PĀRTIKAS SISTĒMA

Izmantot sistēmisku pieeju, kas ļaus pāriet uz ilgtspējīgas un atjaunojošas lauksaimniecības praksi, rada jaunus tirgus un iespējas pārtikas izšķērdēšanai un zaudējumu samazināšanai, kā arī dod iespēju visām ieinteresētajām personām aktīvi piedalīties pārtikas aprites ekonomikā.

RISKA MAZINĀŠANA GODĪGAI & NOTURĪGAI PĀRTIKAS SISTĒMAI

Uzlabot pārtikas drošību un nekaitīgumu patērētājiem, ieviešot un izveidojot noturīgas un uzticamas digitāli nodrošinātas pārtikas piegādes ķēdes.

HEALTHIER LIVES THROUGH FOOD

Palielināt veselīgos dzīves gadus

Dažādot proteīnu avotus pārtikas
produktiem

Uzlabot produktu izvēli un piegādi, lai
nodrošinātu sabalansētu uzturu
cilvēkiem un planētai

Optimizēt un palielināt pārtikas
produktu bioloģisko vērtību

A NET ZERO FOOD SYSTEM

Samazināt CO2 emisijas

Izvirzīt reģeneratīvo lauksaimniecību kā
komerciāli dzīvotspējīgu izvēli svarīgākajās
vērtību ķēdēs

Samazināt pārtikas zudumus un
atkritumus

Veicināt aprites pārtikas ekonomiku,
izmantojot iepakojšanu un marķēšanu

REDUCING RISK FOR A FAIR & RESILIENT FOOD SYSTEM

Samazināt izmaksas un drošības izaicinājumus pārtikas sistēmā

Ieguldīt taisnīgu un noturīgu biznesa
modeļu attīstībā, kas atbalsta pārtikas
drošību

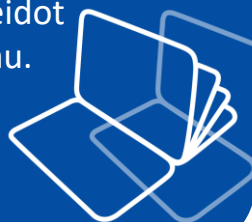
Uzlabot īsāku piegādes ķēžu integrāciju
pilsētvidē

Pilnveidot ilgtspējīgas un noturīgas
pārtikas ražošanas prakses

DARBĪBAS VIRZIENI

IZGLĪTĪBA

EIT Food nodrošina gaišākos prātus visā Eiropā ar prasmēm un zināšanām, kas palīdz izveidot ilgtspējīgu pārtikas sistēmu.

INOVĀCIJAS

Kā arī virzām un paātrinām pārtikas inovācijas procesu un koncentrējamies uz iekļaujošas sistēmas izveidi, kas ļautu visiem dalībniekiem un iesaistītajām pusēm gūt labumu

UZŅĒMĒJDARBĪBA

Mēs atbalstām novatoriskus, ietekmīgus uzņēmējus un jaunuzņēmumus, lai visā Eiropā nodrošinātu jaunas pārtikas inovācijas un uzņēmumus.

SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA

Plānotās aktivitātes radītas, lai iesaistītu cilvēkus, kas ļauj viņiem piedalīties pārtikas sistēmas uzlabošanā

REĢIONU ATTĪSTĪBA

Mēs atbalstām lauksaimniecības pārtikas nozari Eiropā mūsu 3 reģionos: ziemeļos & austrumos, rietumos un dienvidos.

SABIEDRISKĀS ATTIECĪBAS

Mēs veidojam attiecības un vadām atbilstošas politikas diskusijas, lai virzītu lauksaimniecības un pārtikas inovācijas programmu Eiropā

EIT Food Kursu katalogs

Atklājiet mūsu akreditētos kursus un apmācības programmas, tostarp WE Lead Food, NPD Skills, RIS Fellowships, Inspire un daudzas citas!

Aktuālie kursi

Inspire – Circular Agrifood

Apgūsti aprites ekonomikas, ilgtspējas un inovāciju principus pārtikas nozarē.

Norise: 8.-19.09.25. – tiešsaistē | 29.09.-03.10.25.– klātienē Portugālē (Arruda-dos-Vinhos)

Pieteikšanās termiņš: 15. augusts

Programma ietver praktisku darbu ar reāliem industrijas izaicinājumiem, mentoru atbalstu un iespēju **piedalīties konkursā ar balvām līdz 4000 EUR.**

RIS Inspire – Ilgtspējīga pārtikas ražošana un patēriņš

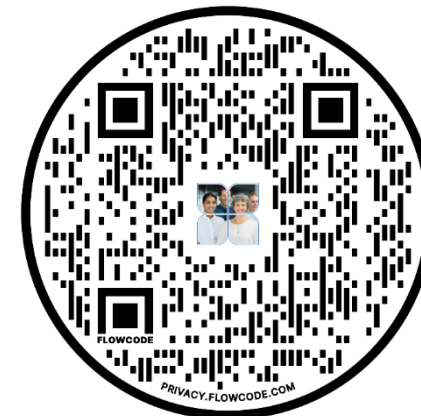
Apgūsti Deep Tech pieejas, rīkus un metodes ilgtspējīgai pārtikas sistēmai.

Norise: 15.09.-03.10.25 tiešsaistē (blended: gan sinhroni, gan asinhroni)

Pieteikšanās termiņš: 31. augustam

Programmas tēmas:– Ilgtspējīga lauksaimniecība– Alternatīvie proteīni– Aprites pārtikas sistēmas

Programma ietver praktisku darbu ar reāliem industrijas izaicinājumiem, mentoru atbalstu un iespēju **piedalīties konkursā ar balvām līdz 4000 EUR.**

WE Lead Food – Līderības attīstības programma sievietēm pārtikas nozarē

Kam paredzēta: Sievietēm ar pieredzi vai potenciālu līderībā pārtikas sistēmā – no pētniecības, uzņēmējdarbības, politikas vai NVO.

Ko iegūsi:

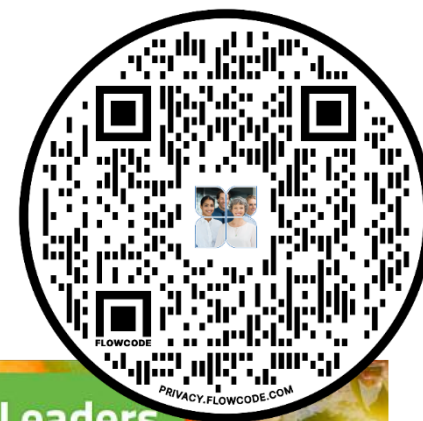
- Prasmes līderībā, uzņēmējspējā, stratēģiskā domāšanā
- Vīzijas attīstīšanu ilgtspējīgai pārtikas nākotnei
- Globālu kontaktu tīklu un sadarbības iespējas
- Sertifikātu un iespēju piedalīties ietekmes projektos

Formāts:

8 nedēļas tiešsaistē (sākums: 2025. gada 2. oktobrī)
Iespēja piedalīties klātienēs darbnīcās (Polija, Spānija, u.c.)

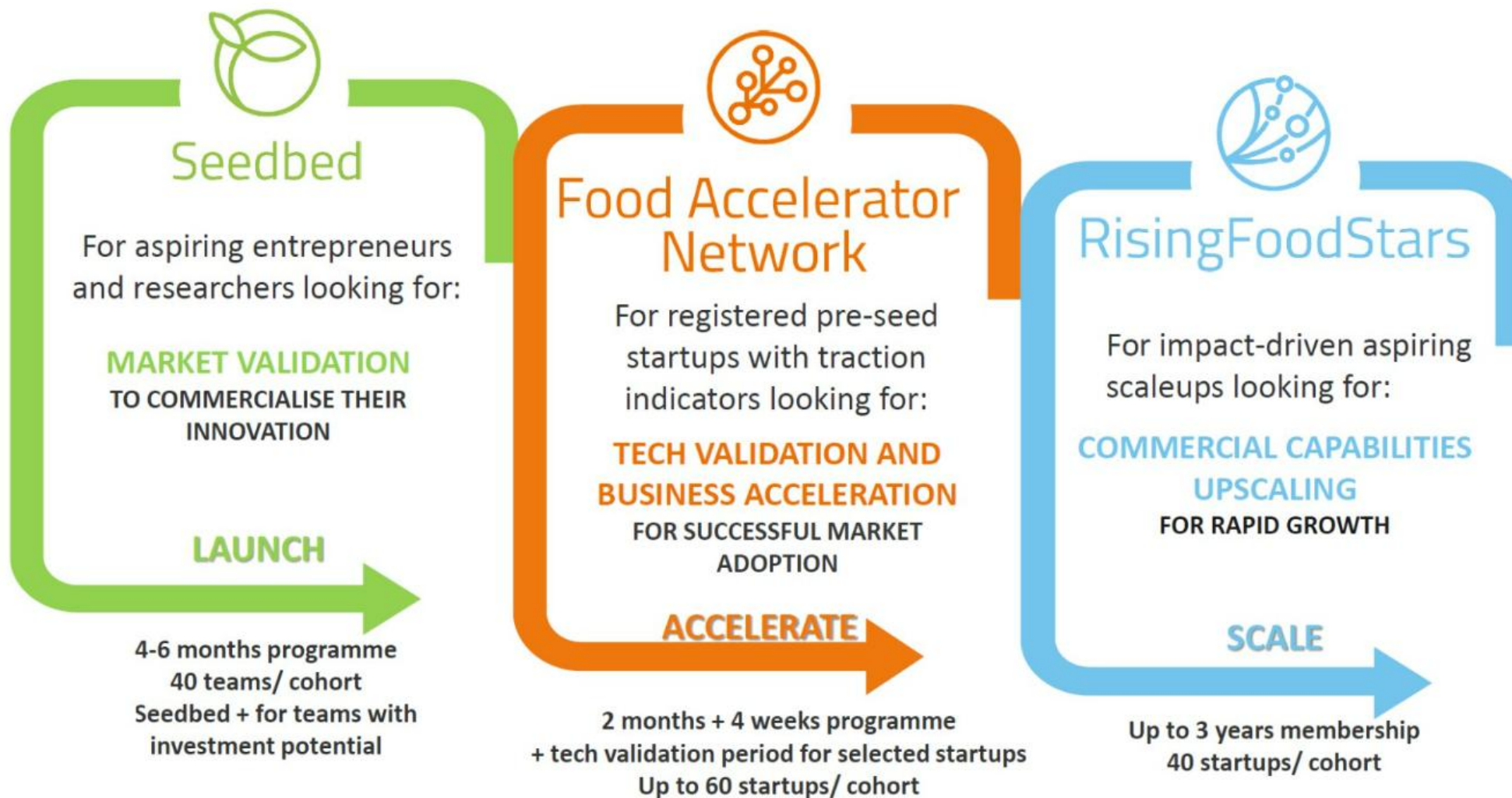
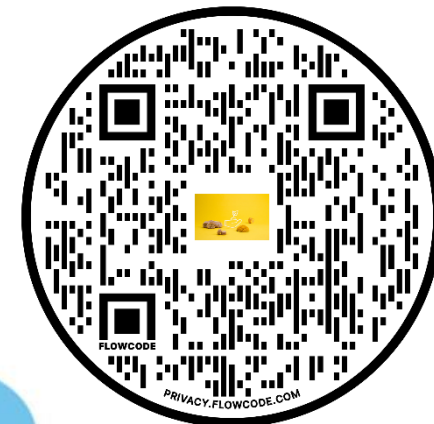
Dalības maksa RIS valstīm:

Pilnā cena: 1070.85 EUR - Pieejamas stipendijas un atlaides (vecākiem, Ukrainas civiliedzīvotājiem, u.c.)

Pieteikšanās līdz 31. jūlijam

Uzņēmējdarbības atbalsta programmas

Test Farms – pārbaudi savu agritehnoloģiju reālā lauksaimniecībā

Atklāj potenciālu, testē savu inovāciju un satiec īstos klientus!

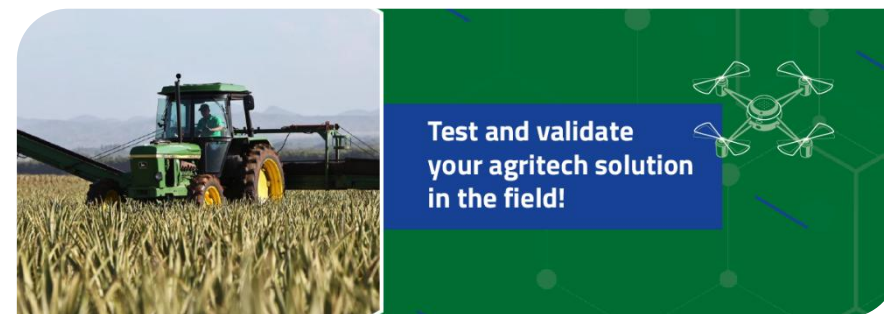
Kam? Jaunuzņēmumiem un agrifood inovatoriem no Centrālās, Austrumeiropas un Dienvideiropas

Ko piedāvā programma:

- **Testēšana uz reāla lauka** Polijā, Spānijā vai Portugālē
- **Tieša atgriezeniskā saite** no lauksaimniekiem un agronomiem
- **Matchmaking** ar piemērotāko saimniecību
- **Līdz 3000 EUR granta atbalsts** programmas izmaksu segšanai

Galvenās tēmas: precizitātes lauksaimniecība, biostimulanti, augu aizsardzības alternatīvas, sensorika, digitālie risinājumi u.c.

+100 jau piedalījušies | 6+ gadi pieredzes | Reāli rezultāti un sadarbības

EIT Food Impact Funding Framework 2025

Mērķis: Atbalstīt inovatīvus risinājumus, kas veicina ilgtspējīgas pārtikas sistēmas pāreju

Finansējuma veidi:

- **Liela mēroga sadarbības programmas** (*finansējums līdz 1 000 000 EUR/gadā uz max. 2 gadiem*)
- **Individuāli inovatīvi projekti** (*komerčiāliem projektiem līdz 1 000 000 EUR uz max. 18 mēnešiem / Bezpeļņas iniciatīvām līdz 100 000 EUR uz max. 18 mēnešiem*)

Kas var pieteikties:

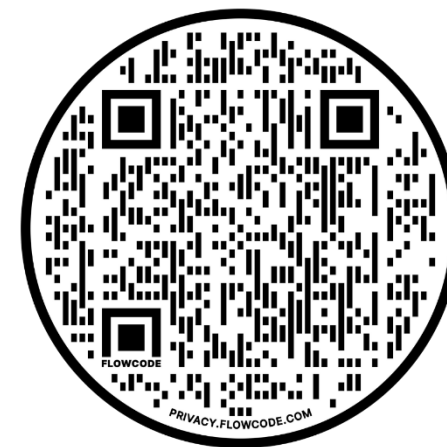
Konsorcijs ar partneriem no ES dalībvalstīm (ar līdzfinansējumu 30%)

EIT Food finansējums:

Līdz **70% projekta izmaksu**, minimāla administratīvā slodze

Svarīgi:

- **Pieteikšanās termiņš:** 10. jūlijs 2025 (nākamais un pēdējais uzsaukums 10. decembris)
- Nepieciešama **ietekmes metodoloģija** un saskaņa ar **ES politikas mērķiem** (t.sk. Green Deal, Farm to Fork, SDG)
- Visi projekti tiek vērtēti pēc kvalitātes un efektivitātes attiecībā pret ieguldījumiem (Value for Money)

EIT Food Impact Funding Framework 2025

1. Sadarbības programmas (Collaborative Missions Programmes)

Lielāka mēroga partnerību projekti (konsorcijs), kuru mērķis ir veidot noturīgas pārmaiņas un plašu ietekmi pārtikas sistēmā.

Fokuss uz:

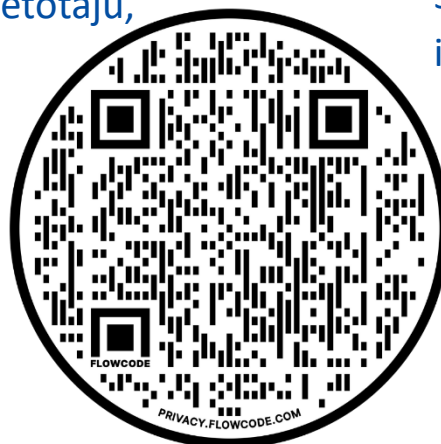
- **Sabiedrības veselību:** inovatīvas pieejas aptaukošanās un hronisku slimību mazināšanai caur uzturu
- **Vides aizsardzību:** risinājumi, kas samazina pārtikas ražošanas negatīvo ietekmi uz vidi
- **Pārtikas integritāti:** pārredzamība, izsekojamība, uzticama piegādes ķēde
- **Sadarbību ar reģioniem un sabiedrību:** aktīva lietotāju, lauksaimnieku un patērētāju iesaiste

2. Individuālie inovatīvie projekti (Single Projects)

Ātri īstenojami risinājumi, kuru mērķis ir konkrētas problēmas atrisināšana pārtikas sistēmā ar reālu tirgus vai sabiedrības ieguvumu.

Prioritārās tēmas:

- **Proteīnu dažādošana:** augu, alternatīvo un jauno proteīnu pieejamība un integrēšana ikdienas uzturā
- **Regeneratīvā lauksaimniecība:** inovācijas, kas palīdz lauksaimniekiem pāriet uz ilgtspējīgu, oglekli piesaistošu lauksaimniecību
- **Marķēšana un pārredzamība:** digitāli rīki un risinājumi, kas sniedz cilvēkiem uzticamu informāciju par produktu izcelsmi, uzturvērtību un ietekmi uz vidi

Apstiprinātie piemēri: EIT Food Impact Funding Framework 2023-2025

SUNFLOPRO – Single Project – Nov 24

The project aims to reduce environmental impacts and increase food supply by improving production processes and valorising sunflower seed pulp through a mild, chemical-free process to create a nutritionally optimized, affordable plant-based protein powder while conserving water and energy.

Participants: Time-travelling Milkman, VTT Technical Research Centre of Finland

Mission Pathways: Diversify protein sources for food products / Improve product choice and supply for a balanced diet / Reduce food loss and food waste / Improve sustainable and resilient production practices

NutriMeals® – Single Project – Mar 24

This project combines software development and advanced technology to deliver important food information directly to consumers. The NutriMeals® software will simplify access to data on the origin, processing and nutritional value of food, as well as enable the creation of personalised menus that reflect consumers' preferences and nutritional needs.

Participants: ATAC, Menubox Ltd., Vysoka Skola Chemicko-Technologicka V Praze

Mission Pathways: Improve product choice and supply for a balanced diet / Reduce food loss and food waste / Grow the circular economy through packaging and labelling

Tech4RegenAg – Collaborative Programme – Nov 23

Tech4RegenAg is an initiative aimed at advancing Regenerative Agriculture in the EU through the integration of cutting-edge technologies. The project's goals include shaping EU agricultural policies, delivering educational resources for farmers and students, providing data-driven insights to optimize RegenAg practices, fostering collaboration between startups and corporations, and boosting consumer awareness and trust in RegenAg products to drive broader, sustainable impact.

Participants: BGI, Food4Sustainability, IATA (CSIC), Zertifier

Mission Pathways: Diversify protein sources for food products / Improve product choice and supply for a balanced diet / Optimise nutrient density of food / Reduce food loss and food waste / Establish Regen Ag as a commercially viable choice in key value chains / Improve urban integration of shorter supply chains / Improve sustainable and resilient production practices

IFF Portfolio mape

**HEALTHIER LIVES
THROUGH FOOD**

MOA Foodtech (Spānija) - Izmanto biotehnoloģiju un mākslīgo intelektu, lai radītu ilgtspējīgus olbaltumvielu avotus no pārtikas ražošanas blakusproduktiem

Juicy Marbles (Slovēnija) – Izstrādā augstas kvalitātes augu valsts steikus, kas imitē īsta liellopa gaļas tekstūru un uzturvērtību, izmantojot patentētu šķiedru tehnoloģiju

**A NET ZERO
FOOD SYSTEM**

Klimato (Zviedrija) – Izstrādā platformu, kas palīdz uzņēmumiem un patērētājiem izvēlēties pārtikas produktus ar mazāku oglekļa pēdas nospiedumu.

SoluBlue (Apvienotā Karaliste) – Izstrādā bioloģiski noārdāmu pārtikas iepakojumu no jūraszālēm, kas ne tikai samazina plastmasas atkritumus, bet arī paildzina tās derīguma termiņu.

**REDUCING RISK FOR A FAIR
& RESILIENT FOOD SYSTEM**

TrackEat (Vācija) – Digitāla platforma, kas izseko pārtikas izcelsmi un nodrošina caurskatāmību pārtikas piegādes ķēdēs

Skira (Zviedrija) – Digitāla platforma, kas sniedz reāllaika datus un analīzi par lauksaimniecības piegādes ķēdēm, nodrošinot caurskatāmību un efektivitāti graudu un citu lauksaimniecības produktu tirdzniecībā.

Co-funded by the
European Union

**HEALTHIER LIVES
THROUGH FOOD**

fermentful

Fermentful (Latvija) – Izstrādā fermentētus dzērienus no zaļajiem griķiem, kas ir bagāti ar probiotikām un veicina zarnu mikrobioma veselību. Produkti ir vegāniski, bez laktozes un glutēna, piedāvājot dabisku un ilgtspējīgu alternatīvu klasiskajiem fermentētajiem dzērieniem.

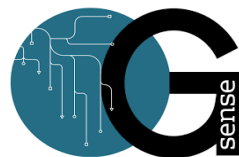
**A NET ZERO
FOOD SYSTEM**

Biorefic (Latvija) – Izstrādā nākamās paaudzes nulles atkritumu biorafinērijas tehnoloģiju, kas pārvērš pārtikas ražošanas blakusproduktus un atkritumus augstvērtīgās sastāvdaļās, piemēram, prebiotikās, alternatīvos lipīdos un proteīnos, kas paredzēti dzīvnieku barībai un akvakultūrai.

**REDUCING RISK FOR A FAIR
& RESILIENT FOOD SYSTEM**

OG Sense (Latvija) – Izstrādā kompaktus daudzgāzu, temperatūras un mitruma sensorus, kas uzlabo pārtikas ražošanas procesu drošību, samazina pārtikas zudumus un optimizē enerģijas patēriņu. Viņu tehnoloģija palīdz pārtikas ražotājiem un loģistikas uzņēmumiem uzraudzīt gaisa kvalitāti un novērst bīstamu gāzu uzkrāšanos, tādējādi veicinot drošāku un ilgtspējīgāku pārtikas piegādes sistēmu.

EIT Food Challenge Labs: *From Healty Soil to Healthy Human*

4.-6. septembris 2025 | Riga Food Izstādē

Dalībnieku skaits ierobežots: līdz 30 maks.

Trīs dienu laikā komandas radīs risinājumus īstiem nozares izaicinājumiem ekspertu un mentoru vadībā.

[Ja vēlies atbalstīt, sadarboties vai piedalīties – gaidīsim Tavu ziņu \[eitfood@lbtu.lv\]\(mailto:eitfood@lbtu.lv\)!](#)

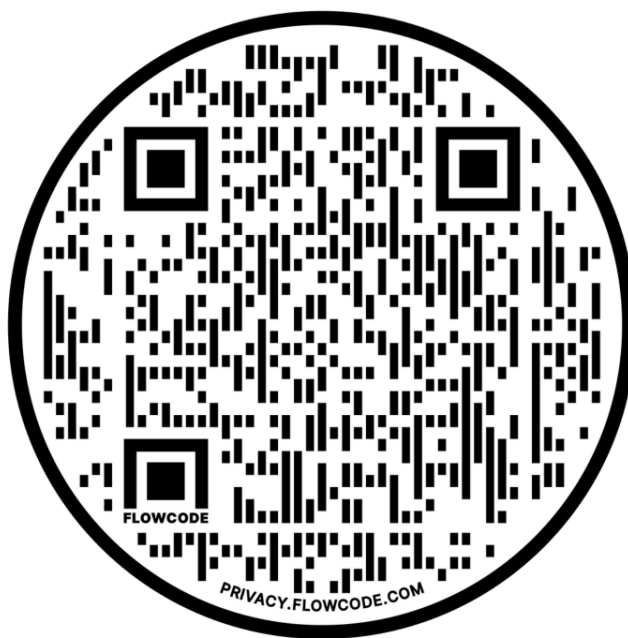

Veidosim Pārtikas nākotni kopā!

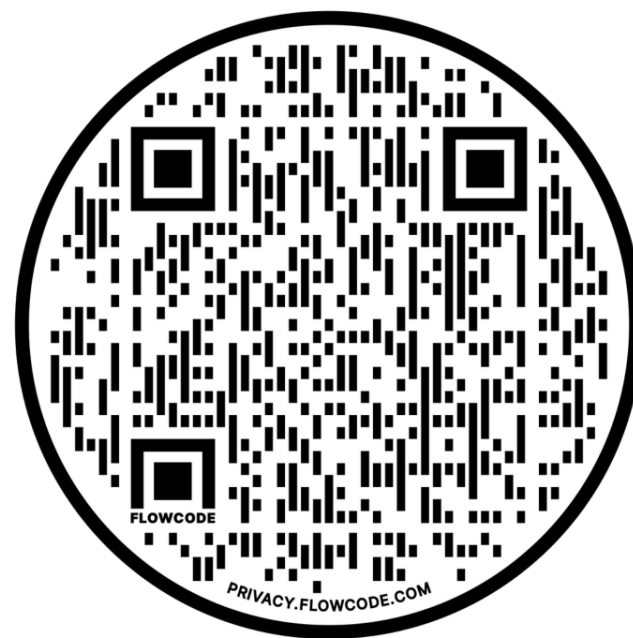
Iepazīsties ar mūsu EIT Food
Hub Latvia ziņu lapām!

Reģistrējies mūsu datu bāzē un
mēs paziņosim par visiem
uzsaukumiem un pasākumiem
EIT Food Eiropā un Latvijā

Seko EIT Community Latvia
LinkedIn lapai un es lietas kursā
par EIT jaunumiem un kopienas
darbu Latvijā!

VEIDOJAM PĀRTIKAS NĀKOTNI KOPĀ!

KONTAKTINFORMĀCIJA

EIT Food pārstāvniecības Latvijā vadītāja
Ilze Laukalēja-Broka, PhD

Latvia Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte
Tehnoloģiju un zināšanu pārneses nodaļa
E-pasts: eitfood@lbtu.lv
Tālrunis: 25403999

Co-funded by the
European Union